

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจราจรในปัจจุบัน นับได้ว่ามีส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวันของทุกคน ที่จำเป็นต้องเดินทาง เพื่อไปปฏิบัติภารกิจประจำวัน หรือการเดินทางไปพักผ่อนยังสถานที่ต่าง ๆ ที่นอกเวลาปฏิบัติภารกิจ หรือหน้าที่ ซึ่งการเดินทางแต่ละครั้ง ทุกคนมีความต้องการเสียเวลา ในการเดินทางให้น้อยที่สุด เพื่อให้มีเวลาเหลือในการปฏิบัติภารกิจของแต่ละคน แต่ในบางครั้ง การเดินทางก็ไม่เป็นไปตามความต้องการเสมอไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาชั่วโมงเร่งด่วน (ช่วงที่ประชาชนต้องออกไปปฏิบัติภารกิจ หรือกลับจากภารกิจพร้อม ๆ กัน) ช่วงเทศกาลวันหยุด หรือเทศกาลต่าง ๆ ทำให้เกิดปัญหาด้านการจราจรเสมอ นับเป็นปัญหาหนึ่งที่สำคัญและร้ายแรงไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าปัญหาอื่นที่พบได้ในเมืองใหญ่ สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ และมีชื่อเสียงในหลาย ๆ แห่งด้วยกัน

เมืองพัทยา เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ เข้ามาท่องเที่ยวยังสถานที่แห่งนี้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี ถือได้ว่าเป็นการตอบสนองนโยบายภาครัฐในการกระตุ้นเศรษฐกิจได้อย่างดี เป็นสถานที่เหมาะสำหรับพาครอบครัวมาพักผ่อน การเดินทางสะดวก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 140 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางไม่นาน ด้วยความสะดวกต่าง ๆ เช่น เทศกาลดนตรีประจำปี หรือเทศกาลวันไหลในช่วงวันสงกรานต์ มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวเมืองพัทยา เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เมืองพัทยามีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านถาวรวัตถุเป็นส่วนมากมีประชากรแฝงเข้ามาทำงานทำเป็นจำนวนมากมีความหนาแน่นของประชากรค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับพื้นที่เมืองพัทยา ซึ่งมีประมาณ 208 ตารางกิโลเมตร และสภาพการจราจรของเมืองพัทยาก็เป็นไปอย่างคับคั่งติดขัดช่วงเทศกาล เนื่องจากมีประชาชนนักท่องเที่ยวหลังไหลเข้ามาพร้อมกับยานพาหนะที่นำมาใช้บนถนนมีจำนวนมาก ซึ่งตรงกันข้ามกับเส้นทางในเมืองพัทยาที่มีอย่างจำกัด และเป็นเหตุให้มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นบนท้องถนนไม่เว้นแต่ละวัน มีการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายจราจรเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธร เมืองพัทยา จากการเป็นศูนย์รวมของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มากมาย ผู้คนหลังไหลเข้ามาจำนวนมาก ส่งผลให้การจราจรคับคั่ง และปัญหาการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ก็มีอยู่เป็นประจำ โดยปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรและอุบัติเหตุเหล่านั้นหลัก ๆ มีด้วยกัน 5 สาเหตุ ได้แก่

1. คน หมายถึง ความประมาท ขาดสติยั้งคิดของคนขับรถ คนโดยสาร และคนข้ามถนน เป็นต้น

2. รถ หรือยานพาหนะที่นำมาใช้บนท้องถนน ต้องมีอุปกรณ์ส่วนครบที่ครบถ้วน สมบูรณ์ตามกฎหมาย มีความพร้อม ความปลอดภัยในการใช้งาน

3. ถนน พื้นผิวถนนต้องได้มาตรฐาน มีความเหมาะสมกับภูมิประเทศและสภาพอากาศ เครื่องหมายสัญญาณจราจรบนท้องถนนต้องชัดเจน

4. สภาพแวดล้อม เช่น ฝนตก หมอกลง ซึ่งยากต่อการควบคุม ผู้ใช้รถใช้ถนนต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ

5. การจัดการจราจร เช่น การจัดระเบียบการจราจร การควบคุมการสั่งการจราจร ด้วยคอมพิวเตอร์ การจัดเจ้าหน้าที่ออกเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานจราจร โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์

สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้พยายามจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับประชาชนนักท่องเที่ยว เพื่อความสะดวกเรียบร้อยในการเดินทาง และความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินจากอุบัติเหตุบนท้องถนน ในยามที่ใช้การจราจรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยายังต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการนำกฎหมายการจราจรต่าง ๆ การจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อณรงค์การใช้รถใช้ถนนด้วยวินัยจราจร การปรับปรุงเส้นทางปรับปรุงพื้นผิวถนน เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการจราจร

การจราจรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยาต้องได้รับการตรวจควบคุม การจัดการจากเจ้าหน้าที่เพื่อให้การเคลื่อนตัว หรือกระแสการไหลเวียนของการจราจร ทั้งในภาพรวม และในเฉพาะพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการหยุดชะงัก หรือให้มีน้อยที่สุด โดยให้ผู้ใช้รถใช้ถนนได้ใช้พื้นผิวการจราจรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้การเดินทางจากจุดหมายหนึ่งไปยังอีกจุดหมายหนึ่งกระทำการได้อย่างรวดเร็ว และปลอดภัย นอกจากจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ถนนให้เกิดประโยชน์สูงสุดแล้ว ยังเป็นการป้องกันและลดอุบัติเหตุ รวมทั้งลดปัญหาเกี่ยวกับมลภาวะสิ่งแวดล้อมทางด้านอากาศและเสียง ซึ่งการจัดการจราจรอาจทำได้ทั้งในระดับกว้าง และเฉพาะจุดใดจุดหนึ่ง หรือถนนสายใดสายหนึ่ง เหตุที่เขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยาต้องได้รับการจัดการจราจร เนื่องจากสภาพการจราจรที่คับคั่ง จากการเจริญเติบโตของเมืองอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาไม่กี่ปี มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นรวมทั้งการหลั่งไหลเข้ามาของนักท่องเที่ยว ต้องสูญเสียเวลามากในการเดินทางเพียงระยะทางสั้น ๆ และการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน บางครั้งเกิดเพราะความไม่เหมาะสมทางด้านวิศวกรรมจราจรและความเสื่อมสภาพ ความชำรุดของถนน กำลังเจ้าหน้าที่ในการ

ปฏิบัติงานมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับพื้นที่รับผิดชอบ จึงทำให้ผู้ใช้รถใช้ถนน บางคนที่มีความเห็นแก่ตัวไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรในบริเวณที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ตรวจตรา และควบคุมการจราจร ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาการจราจรและปัญหาอุบัติเหตุตามมาได้

ปัจจุบันประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และมีชื่อเสียงมากมายหลายแห่งด้วยกัน หากกล่าวถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของประเทศไทยแห่งหนึ่ง ซึ่งมีความงดงามทางด้านธรรมชาติ มีสถานบันเทิงมากมาย จนเป็นที่กล่าวขานว่าเป็นเมืองไม่เคยหลับใหลไม่พินเมืองพัทยาอย่างแน่นอน แต่สถานที่แห่งนี้ก็คับคั่งไปด้วยการจราจร มีผู้ใช้รถใช้ถนนเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ประกอบกิจการต่าง ๆ ภายในเขตพื้นที่ และนักท่องเที่ยว หากเมืองพัทยามีปัญหาการจราจรที่ไม่มีคุณภาพ ก็จะส่งผลกระทบต่อถึงการสูญเสียทางด้านชีวิต ทรัพย์สิน และการท่องเที่ยวตามมา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณภาพการจราจร และปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการจราจรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการจราจรให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นและยั่งยืนต่อไป

ปัญหาการวิจัย

1. การจราจรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด
2. ปัจจัยใดที่มีผลต่อคุณภาพการจราจรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจคุณภาพการจราจรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยาจากผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้าง
2. เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการจราจรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาคุณภาพการจราจรเฉพาะด้านคน รถ ถนน สภาพแวดล้อม และการควบคุม

การจราจรเท่านั้น

ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมือง
พัทธยาเท่านั้น

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ประกอบการอาชีพขับรถจักรยานรับจ้างในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธร
เมืองพัทธยาเท่านั้น

ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาในครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม 2554 ถึง กุมภาพันธ์ 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพศ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของบุคคล แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ชาย และหญิง
อายุ หมายถึง ระยะเวลาที่นับตั้งแต่เกิดจนถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม คิดจำนวนเต็มปี
ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาขั้นสูงสุดที่จบ แบ่งเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ ประถมศึกษา
มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี
รายได้ต่อเดือนรวมรายได้พิเศษ หมายถึง เงินรายรับหรือค่าตอบแทน ที่ได้จากการทำงาน
ประจำ รวมกับเงินรายรับจากการทำงานอื่น ๆ จากรายได้ประจำ

ประเภทใบอนุญาตขับขี่ หมายถึง ใบอนุญาตให้ขับขี่ยานพาหนะซึ่งกรมการขนส่งทาง
บก ออกให้แก่ผู้สอบกฎจราจร ได้

1. ใบอนุญาตขับขี่ประเภท 1 หมายถึง ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถ
2. ใบอนุญาตขับขี่ประเภท 2 หมายถึง ใบอนุญาตเป็นผู้เก็บค่าโดยสาร
3. ใบอนุญาตขับขี่ประเภท 3 หมายถึง ใบอนุญาตเป็นนายตรวจ
4. ใบอนุญาตขับขี่ประเภท 4 หมายถึง ใบอนุญาตเป็นผู้บริการ

ตำรวจจราจร หมายถึง ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกำกับดูแลหรือควบคุมการใช้ทางของผู้ขับขี่
และคนเดินทาง

การบังคับใช้กฎหมายจราจร หมายถึง วิธีการใช้เครื่องมือที่จะทำให้สังคมดำรงอยู่ และ
เคลื่อนที่ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการอาชีพขับรถจักรยานรับจ้าง ซึ่ง
เป็นการแสดงออก ด้านความรู้สึกที่มีต่อคุณภาพการจราจรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานี
ตำรวจภูธรเมืองพัทธยาโดยอาศัยประสบการณ์การให้บริการ และการพบเห็น

คุณภาพการจราจร หมายถึง ข้อกำหนด การควบคุมการใช้รถใช้ถนนให้ได้ตามกฎหมาย หรือ
ข้อกำหนด และให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น

1. คุณภาพด้านผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ได้รับจ้างหมายถึง สภาพส่วนบุคคลเป็นองค์ประกอบของความพร้อมในการขับขี่รถจักรยานยนต์ ได้แก่ ความพร้อมด้านสุขภาพ ประสบการณ์ในการขับขี่ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจร จิตสำนึกในการปฏิบัติตามกฎจราจร และการใช้ความเร็ว ในการขับขี่ เป็นต้น

2. คุณภาพด้านรถจักรยานยนต์ หมายถึง สภาพของรถที่ขับเคลื่อนด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น ๆ และมีล้อไม่เกิน 2 ล้อ ได้แก่ สภาพความพร้อมของรถที่นำมาใช้มาตรฐานของอุปกรณ์ส่วนควบของรถ การจัดทำ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และการขึ้นทะเบียนเป็นรถรับจ้างสาธารณะ เป็นต้น

3. คุณภาพด้านถนน หมายถึง สภาพทั่วไปของถนนที่ใช้สัญจร ได้แก่ ความเรียบของพื้นผิวจราจร ความเหมาะสมของเส้นทางการจราจรกับสภาพภูมิประเทศ เครื่องหมายการจราจรที่ติดตั้ง และความเหมาะสมของวัสดุที่นำมาใช้ก่อสร้างถนน เป็นต้น

4. คุณภาพด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพสิ่งแวดล้อมภายในพื้นที่เมืองพัทยา ได้แก่ การบดบังทัศนวิสัยการขับขี่จากต้นไม้ การบดบังทัศนวิสัยการขับขี่จากป้ายโฆษณา แสงสว่างในการขับขี่ และระบบการระบายน้ำเมื่อเกิดฝนตก เป็นต้น

5. คุณภาพด้านการจัดการจราจร หมายถึง การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการป้องกัน และควบคุมความต้องการในการใช้รถใช้ถนน และเดินทาง ได้แก่ ความเหมาะสมในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ความเหมาะสมของการจัดการสัญญาณไฟจราจร ความเหมาะสมในการจัดการจราจรในช่วงการจราจรคับคั่ง ความเหมาะสมการให้บริการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน บริเวณสถานที่ซึ่งมีความจำเป็นต้องการจัดการจราจร การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจราจรแก่ประชาชนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงคุณภาพการจราจรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา
2. นำผลการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจราจรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา